

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Guleslettene Vindkraft AS
Kalnesveien 5
1712 GRÅLUM

Vår dato: 22.09.2020
Vår ref.: 201701563-167
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Mikkel Kvasnes

Vedtak - Godkjenning av program for etterundersøkelser av fugletrekk, Guleslettene vindkraftverk.

Norges- vassdrags og energidirektorat (NVE) viser til «Godkjenning av forundersøkelser for fugletrekk for Guleslettene vindkraftverk, Kinn (tidligere Flora) og Bremanger kommuner» av 27.09.2019. Vedtaket ble påklaget og Olje- og energidepartementet (OED) stadfestet NVEs vedtak 11.11.2019 med følgende vilkår:

«Konsesjonæren skal gjennomføre etterundersøkelser av trekkende fugl. Radar skal benyttes ved gjennomføring av etterundersøkelsene. Etterundersøkelsene skal gi informasjon om hvorvidt vindkraftverket påvirker adferden til trekkende fugl og hvilke negative effekter som oppstår.

Det skal pålegges avbøtende tiltak for å hindre alvorlige skadevirkninger for fuglebestander. Vurderinger skal gjøres i samråd med Fylkesmannen i Vestland. Det skal pålegges stans av en eller flere turbiner i perioder dersom det er risiko for at kontinuerlig drift av turbinene kan medføre alvorlige skadevirkninger for fuglebestander. NVE kan i driftsperioden pålegge ytterligere undersøkelser for å øke kunnskapsgrunnlaget på fugl og fugletrekk og effekten av avbøtende tiltak.

Krav om etterundersøkelser og pålegg om avbøtende tiltak kan gjøres gjeldende i hele planområdet.

Konsesjonæren skal utarbeide program for etterundersøkelser av trekkende fugl, som skal godkjennes av NVE, jf. vilkår 14 i gjeldende anleggskonsesjon. Godkjenning av programmet for etterundersøkelsene skal skje i samråd mellom NVE og Fylkesmannen i Vestland. Forslag til program for etterundersøkelser skal sendes NVE innen 1. april 2020.»

Guleslettene Vindkraft AS har oversendt program for etterundersøkelser av fugletrekk for Guleslettene vindkraftverk den 08.04.2020. Programmet er utarbeidet av Norsk institutt for naturforskning (NINA).

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVEs vedtak

NVE godkjenner prosjektskisse for etterundersøkelser av fugletrekk for Guleslettene vindkraftverk, datert 08.04.2020.

Vilkår for godkjenning:

- *Etter første sesong med kartlegging av fugletrekket og søk etter kadaver skal det leveres statusrapport. Rapporten må inneholde en fagkyndig vurdering av behovet for ytterligere kartlegging av fugletrekket, en vurdering av adferdsendringer og justeringer i opplegget for kadaversøk. Rapporten skal forelegges NVE og Fylkesmannen.*
- *Det skal gjennomføres kadaversøk i to sesonger. Etter sesong to skal det leveres sluttrapport for hele undersøkelsesprogrammet. Sluttrapport må inneholde en oversikt over alle drepte fugler og en fagkyndig vurdering av om vindkraftverket medfører alvorlige konsekvenser for bestander av trekkende fugl. Det skal også vurderes om det er behov for ytterligere søk etter kadaver. Rapporten skal forelegges NVE og Fylkesmannen.*
- *Prosjektskissen skal oppdateres i tråd med dette vedtak og siste innspill fra konsesjonær i epost av 04.06.2020. Oppdatert prosjektskisse skal forelegges NVE innen 01.12.2020.*

NVEs vedtak forutsetter at fremlagte planer er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonene av 02.02.2017 og 23.03.2018 (adkomstvei fra Sørgulen), i vedtak om godkjenning av MTA og detaljplan av 24.06.2018 og i OEDs vedtak om godkjenning av forundersøkelser for fugletrekk for Guleslettene vindkraftverk, datert 11.11.2019.

NVE understreker at planene ikke kan fravikes uten NVEs godkjennelse. Godkjenningen har hjemmel i anleggskonsesjonen 02.02.2017, post 14 og i OEDs vedtak om godkjenning av forundersøkelser for fugletrekk for Guleslettene vindkraftverk, datert 11.11.2019.

Bakgrunn

NVE viser til godkjent detaljplan og miljø-, transport og anleggsplan (MTA) for Guleslettene vindkraftverk datert 24.06.2018. I vedtaket ble det stilt følgende vilkår: «Det skal ikke utføres anleggsarbeid i områdene som omfatter turbinplassering T39-T47 før forundersøkelser for fugletrekk er tilfredsstillende utført og godkjent av NVE.»

Guleslettene Vindkraft AS oversendte rapporten «Undersøkelser av trekkaktiviteten for fugl på Guleslettene 2018-2019 - Observasjoner, radarkartlegging og lyttedata med supplerende materiale» den 14.08.2019. Rapporten er utarbeidet av Norsk institutt for naturforskning (NINA). NVE godkjente forundersøkelsene for fugletrekk for Guleslettene vindkraftverk, datert 14.08.2019. Vedtaket ble senere påklaget og OED stadfestet NVEs vedtak 11.11.2019.

Guleslettene Vindkraft AS oversendte prosjektskisse for etterundersøkelser av trekkende fugl for Guleslettene vindkraftverk 10.02.2020. NVE mottok kommentarer til prosjektskissen fra Fylkesmannen i Vestland i brev av 02.03.2020. Konsesjonærs tilbakemelding til Fylkesmannens kommentarer samt revidert prosjektskisse for etterundersøkelser av trekkende fugl for Guleslettene vindkraftverk ble mottatt i epost av 08.04.2020. I det følgende er det kun den reviderte prosjektskissen av 08.04.2020 som omtales og vurderes.

Prosjektskisse for etterundersøkelser ved Guleslettene Vindkraftverk

Konsesjonær skal gjennomføre radarundersøkelse i vestre del av vindkraftverket for vår- (15. mars – 20. mai) og høsttrekket (1. august – 15. oktober). Radarposisjonen er den samme som ved

forundersøkelsene våren 2019. Radarundersøkelsene skal suppleres med data fra 10 songmetere i hele vindkraftanlegget og manuelle feltobservasjoner hver 14. dag i hele vindkraftanlegget. Det skal søkes etter fallvilt ved hver vindturbin hver 14. dag i perioden 15. mars – 20. mai og 1. august – 15. oktober, der søket gjennomføres tre dager på rad hver gang. Det skal utføres analyser av datamaterialet for å vurdere om vindkraftanlegget gir alvorlige konsekvenser for bestander av trekkende fugl. Dersom det påvises alvorlige konsekvenser skal det vurderes avbøtende tiltak som kan redusere konfliktnivået til et akseptabelt nivå.

I skissen foreslås det videre at undersøkelsene starter våren 2021 og pågår ett år med fokus på trekketidene om våren og høsten. De skriver at, om undersøkelsene er i tråd med resultatene fra forundersøkelsene, ser de ingen grunn til å gjøre ytterligere studier. Dersom disse avviker, skal de vurdere om undersøkelsene skal gjennomføres ytterligere en sesong.

Kommentarer fra Fylkesmannen i Vestland

NVE sendte prosjektskisse for etterundersøkelser til Fylkesmannen i Vestland for kommenter i epost av 05.05.2020. Fylkesmannen oversendte sine merknader den 25.05.2020. Merknadene ble sendt Guleslettene Vindkraft AS for kommentar i epost av 02.06.2020. NVE mottok konsesjonær sine innspill til merknadene i epost av 04.06.2020.

Fylkesmannen i Vestland skriver i sine merknader av 25.05.2020, at endringene er positive, men at det reviderte programmet ikke fullt ut oppfyller kravene fra OED med hensyn til hvordan vindkraftverket vil påvirke adferden til trekkende fugler, og hvilke negative virkninger som vil oppstå. Fylkesmannen forstår OED sitt vedtak som at radarundersøkelsene skal gi informasjon fra hele planområdet. Fylkesmannen registrerer at det bare er en fugleradar tilgjengelig og at denne kun vil gi informasjon om adferdsendringer ved en fjerdedel av vindturbinene. De mener det er nødvendig å kompensere for dette med grundige undersøkelser av negative virkninger, som i praksis tilsier leting etter kollisjonsoffer.

Fylkesmannen skriver videre at de er enig i at tilgjengelig radar bør stå på samme sted som våren 2019. Fylkesmannen mener det viktigste delen av etterundersøkelsene er å fastslå hvilke negative effekter som oppstår og at dette i praksis er søket etter kollisjonsoffer. Fylkesmannen er enig i at hundesøk etter kollisjonsoffer må gjennomføres ved alle turbinene i planområdet. De mener dessuten at søk må skje i perioder med stor trekkaktivitet, og særlig umiddelbart etter markerte trekktopper. De mener opplegget slik det er skissert, er sårbart og ikke godt nok. Fylkesmannen tolker det slik at søkene skal gjennomføres ved faste mellomrom, uavhengig av om det er gode eller dårlige trekkforhold. Om dette gir forvaltningsrelevante data, mener Fylkesmannen avhenger av trekkaktiviteten og dermed værforholdene. De mener det vil være en betydelig risiko for at bomme på de gode trekkperiodene med skissert tilnærming. I stedet for å gjennomføre søk to ganger i måneden og tre dager på rad hver gang foreslår Fylkesmannen å spre telledagene til seks separate telledager hver måned og rette disse mot perioder med mye trekkaktivitet for å kartlegge kollisjonsoffer i perioder der radaren registrerer mye trekkaktivitet. Dette mener Fylkesmannen vil gjøre det mulig å sammenligne detaljerte data om fugletrekk med kollisjonstap.

Fylkesmannen mener det er viktig at trekkundersøkelsene dekker et så bredt spekter av arter som mulig, både de som trekker tidlig og de som trekker sent. Derfor ønsker de å sette tidsramme fra 15. juli til 31. oktober for undersøkelsene, men kan akseptere at dette bare gjøres gjeldende for søk etter kollisjonsoffer.

Guleslettene Vindkraft AS skriver i sine kommentarer av 04.06.2020 at de vil følge Fylkesmannens forslag om å søke etter fugl i perioden 15. juli til 31. oktober. De skriver videre at de også vil følge fylkesmannens forslag om å spre søksdagene etter kollisjonsoffer. Dvs. en søksdag per uke samt at to

dager i måneden settes av til søk i perioder med mye fugleaktivitet. De skriver videre, dersom erfaringene viser at det er fornuftig å endre søksopplegget til opprinnelig forslag vil dette drøftes i felleskap med Fylkesmannen og NVE før det endres.

NVEs vurdering

Etter NVEs vurdering vil foreslåtte prosjektskisse for etterundersøkelser, inkludert siste justeringer etter innspill fra Fylkesmannen gi et godt utgangspunkt for å vurdere adferdsendringer hos trekkende fugl og hvilke negative effekter som kan oppstå.

Forundersøkelsene viste at det var betydelig trekkaktivitet over vestre del av planområdet, men NINA skriver at områdene i ytre del skiller seg mindre fra indre deler enn forventet. Det er i utgangspunktet ingen grunn til å forvente at eventuelle adferdsendringer registrert i vestre del av planområdet avviker fra de i østre del av planområdet. Etter NVEs syn vil det derfor ikke vær behov for å kreve at radarundersøkelsene må dekke hele planområdet. Kadaversøkene vil foregå ved hver turbin og vi anser dette, sammen med radarundersøkelsene som tilstrekkelig for å vurdere negative effekter av hele vindkraftverket. Bruk av manuelle observasjoner og songmetere vil være nyttige supplement for å undersøke adferd og for identifisering av arter i ulike deler av vindkraftverket. NVE vurderer at intensjonen med etterundersøkelsene kan oppfylles med plassering av radar på samme sted som våren 2019.

NINA skriver også at man med radarundersøkelsene vil kunne oppdage eventuelle endringer i antall plasseringer av trekkende fugl og romlig bruk av luftrommet sammenlignet med forundersøkelsene. De skriver også at, dersom resultatene er i tråd med forundersøkelsene, ser de ingen grunn til å gjøre ytterligere studier. Dersom resultatene skulle avvike fra forundersøkelsene, bør det vurderes om undersøkelsene skal gjennomføres ytterligere et år. I NINAs svar til Fylkesmannens kommentarer til første utkast av prosjektskissen (vedlagt oversendelse fra konsesjonær av 08.04.2020) skriver de at de med avvik mener større avvik i trekkmønster og påviste trekk-korridorer sammenlignet med forundersøkelsene. NVE er enig i at større avvik i trekkmønster og bruk av trekk-korridorer kan gi grunnlag for ytterligere undersøkelser. NVE mener imidlertid også, at det uavhengig av resultatene, kan være grunnlag for å utvide etterundersøkelsene for å sikre at disse fanger opp eventuell variasjon mellom år. Dersom radarundersøkelsene foregår over hele den perioden det skisseres, mener NVE allikevel at det tidsmessige omfanget av undersøkelsene kan være tilstrekkelig for å fange opp nok fuglespor av forskjellige arter, slik at det blir mulig å vurdere adferdsendringer. Med dette mener NVE at det er liten risiko for at radarundersøkelsene ikke skaffer til veie nok data for å gjøre vurderinger av adferdsendringer. Vi legger imidlertid til grunn at NINA gjør en fagkyndig vurdering av behovet for ytterligere kartlegging av fugletrekket.

Dersom kollisjoner med vindturbiner er et problem i vindkraftverket, er det sannsynlig at dette både henger sammen med trekkets omfang (antallet fugl i luften/passeringer) og/eller at fuglene ikke endrer adferd som følge av vindkraftverket. Ved å søke etter kollisjonsofre bare et år etter idriftsettelse, risiker man å søke i et år som ikke er representativt for fugletrekket. Det er kjent fra tidligere, at intensitet og lokalisering av fugletrekk kan variere mellom år¹. Dette kan skyldes faktorer som påvirker overlevelse i overvintringsområdene (vårtrekket) eller hekkesuksess (høsttrekket). Trekkets romlige fordeling kan også påvirkes av klimatiske forhold omkring planområdet. NVE vurderer at søk etter kollisjonsofre er en viktig del av etterundersøkelsene og at dette skal legges til grunn for eventuelle avbøtende tiltak. NVE er bekymret for at søk etter kollisjonsofre kun en sesong (vår/høst) kan gi resultater som ikke er

¹ Lorentsen, S.-H. (red.), Christensen-Dalsgaard, S., Follestad, A., Langset, M., May, R., Dahl, E. L. & Hamre, Ø. 2012. Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs - sjøfugl. - NINA Rapport 825. 175 s.

representative. En slik usikkerhet kan føre til at NVE fastsetter avbøtende tiltak som ikke er tilstrekkelige eller som er unødvendig restriktive. NVE legger til grunn at det er et betydelig fugletrekk, bestående av mange arter som kan berøres av vindkraftverket. Området er ansett som viktig for fugletrekk, noe som gjenspeiles i Miljødirektoratets forslag om ekskludering av deler av området i forbindelse med Nasjonal ramme for vindkraft på land². Med bakgrunn i denne usikkerheten mener NVE at det kan være behov for søk etter kollisjonsdrepte fugler over flere år. En utvidelse av kadaversøket til to trekkseonger vil etter NVEs syn ikke være en urimelig belastning for konsesjonær samtidig som det kan gi et bedre statistisk grunnlag for å vurdere avbøtende tiltak. NVE setter som vilkår at det gjennomføres kadaversøk i to år og at det leveres sluttrapport. Sluttrapport må inneholde en fagkyndig vurdering av behovet for ytterligere undersøkelser, både for fugletrekket og søk etter kadaver. Sluttrapporten må også inneholde en vurdering av om datagrunnlaget er tilstrekkelig for å vurdere konsekvenser for bestander av trekkende fugl og om det er behov for avbøtende tiltak.

NVE viser til OEDs vilkår ved godkjenning forundersøkelsene og forbeholder oss muligheten til å pålegge ytterligere undersøkelser, både for å øke kunnskapsgrunnlaget om fugl og fugletrekk og effekten av avbøtende tiltak.

I prosjektskissen legges det opp til søk to ganger i måneden og tre etterfølgende dager på rad (6 søk i måneden). Fylkesmannen var skeptisk til en tilnærming med fast intervall og mener det er mer nyttig å søke i perioder der det forventes stor trekkaktivitet. De begrunner dette blant annet med at det er en stor risiko for å «bomme» på trekktopper med fast intervall. Konsesjonær skriver i sine kommentarer at de vil følge Fylkesmannens forslag om å spre søksdagene etter kollisjonsdøgn. Dvs. en søksdag per uke samt at to dager i måneden settes av til søk i perioder med mye fugleaktivitet. De skriver videre, dersom erfaringene viser at det er fornuftig å endre søksopplegget til opprinnelig forslag vil dette drøftes i felleskap med Fylkesmannen og NVE før det endres. NVE er enig med fylkesmannen i at man med den skisserte tilnærmingen kan risikere å «bomme» på dager med mye trekkaktivitet. Vi mener midlertid det kan være fornuftig å benytte fast intervall der man får en tilfeldig fordeling i værforholdene og trekkforholdene. Ved å rette søket inn mot trekktopper risikerer man imidlertid å miste informasjon om kollisjonsproblematikken under perioder med mindre trekkaktivitet (på grunn av åseleterens fjerning av kadaver). Med NINAs foreslåtte løsning kan risikoen for å «bomme» på trekktopper reduseres ved å øke antall søk per måned. F.eks. til tre søk i måneden og tre etterfølgende dager hver gang (9 søk i måneden). NVE viser imidlertid til konsesjonærs siste forslag om å justere opplegget. Vi ser at dette forslaget gjør at man kan både kan få gjennomført målrettede søk mot perioder med mye trekkaktivitet og tilfeldig fordelte søk. NVE vil godkjenne denne løsningen, men vil også kunne godkjenne at søksopplegget kan endres tilbake til opprinnelig skissert, dersom erfaringene tilsier at det er fornuftig. Vi setter som vilkår at søksopplegget, blir gjenstand for vurdering i rapport etter første sesong.

All den tid det gjennomføres søk etter fallvilt, legger NVE til grunn at alle arter av fugl og evt. flaggermus registreres og rapporteres i forbindelse med søkene.

NVE ber om at prosjektskissen oppdateres og dateres med siste endringer jf. konsesjonærs tilbakemelding av 04.06.2020 og dette vedtak.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se informasjon om rett til å klage på siste side.

² <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M1262/M1262.pdf>

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Bremanger kommune
Forum for Natur og Friluftsliv Sogn og Fjordane
FYLKESMANNEN I VESTLAND
KINN KOMMUNE
LA NATUREN LEVE
MOTVIND NORGE
Naturvernforbundet
Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane
Norsk Ornitologisk Forening
Sogn og Fjordane Turlag

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.